

Warszawa, dnia 14 marca 2016 r.

Poz. 344

**ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA ROLNICTWA I ROZWOJU WSI¹⁾**

z dnia 9 marca 2016 r.

**zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej
w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich
na lata 2007–2013**

Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. z 2013 r. poz. 173, z 2015 r. poz. 349 oraz z 2016 r. poz. 337) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 361 i 1312, z 2014 r. poz. 324 i 1487 oraz z 2015 r. poz. 350 i 908) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 1 pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) wyrażoną w procentach wielkość zmniejszenia płatności rolnośrodowiskowej w zależności od dokonanej oceny wagi stwierdzonej niezgodności, a także przypadki uznawane za drobną niezgodność;”;

2) w § 4:

a) w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) prowadzi rejestr działalności rolnośrodowiskowej w odniesieniu do gruntów objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym, zawierający wykaz:

a) działań agrotechnicznych wykonywanych w ramach realizowanego pakietu lub jego wariantu, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin ze wskazaniem nazwy i dawki zastosowanego nawozu i środka ochrony roślin oraz wykonania koszenia,

b) wypasów zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu

– wraz z terminem ich przeprowadzenia, przy czym rejestr ten w zakresie zastosowania nawozów prowadzi się dla całego gospodarstwa rolnego;”;

b) po ust. 2 dodaje się ust. 2a w brzmieniu:

„2a. W przypadku pakietów wymienionych w ust. 1 pkt 1 i 4–9 rejestr działalności rolnośrodowiskowej, o którym mowa w ust. 2 pkt 2, jest prowadzony na formularzu udostępnionym przez Agencję.”;

---

¹⁾ Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi kieruje działem administracji rządowej – rozwój wsi, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 listopada 2015 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi (Dz. U. poz. 1906).

3) w § 6:

a) w ust. 1:

– pkt 5 otrzymuje brzmienie:

„5) zmianie miejsca uprawy roślin lub zmianie uprawianej rośliny w ramach wariantu pierwszego, drugiego lub trzeciego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 6 realizowanych na gruntach ornych, jeżeli rośliny te będą uprawiane na gruntach rolnych zadeklarowanych we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolnośrodowiskowej i bez względu na zmianę wielkości obszaru, na którym to zobowiązanie jest realizowane;”;

– pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) zmianie wariantu pierwszego lub drugiego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 realizowanych na gruntach rolnych, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi, na wariant trzeci lub czwarty tego pakietu, jeżeli grunty rolne, na których są uprawiane te mieszanki, stały się trwałymi użytkami zielonymi;”;

b) dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Zmiany, o której mowa w ust. 1 pkt 4, nie zgłasza się kierownikowi biura powiatowego Agencji, jeżeli:

1) nie powoduje zmiany:

a) miejsca realizacji danego wariantu pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2,

b) realizowanego wariantu pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2,

c) wielkości obszaru realizowanego wariantu pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;

2) nie dotyczy mieszanki wieloletniej traw i mieszanki wieloletniej traw z bobowatymi drobnonasiennymi w ramach wariantu pierwszego i drugiego tego pakietu oraz rośliny dwuletniej w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego lub ósmego tego pakietu.”;

4) po § 10a dodaje się § 10b w brzmieniu:

„§ 10b. Jeżeli zwierzę w danym roku zostało uwzględnione przy przyznawaniu pomocy finansowej z tytułu realizacji zobowiązania, o którym mowa w art. 29 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1305/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 1698/2005, w ramach którego warunkiem przyznania tej pomocy jest posiadanie zwierząt, o których mowa w § 10 pkt 2 lit. b, zwierzę to nie może zostać uwzględnione przy przyznawaniu płatności rolnośrodowiskowej w ramach wariantów trzeciego i czwartego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.”;

5) w § 12:

a) w ust. 2 w pkt 2 lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) wariantu pierwszego i drugiego, jeżeli w trakcie realizacji tych wariantów grunty orne, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi, stały się trwałymi użytkami zielonymi;”;

b) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) grunty orne, na których są uprawiane rośliny odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do rejestru odmian prowadzonego na podstawie przepisów o nasiennictwie, zwanego dalej „krajowym rejestrem”, lub rośliny gatunków wymienionych w ust. 3 pkt 1 i 2 załącznika nr 4 do rozporządzenia – w przypadku wariantu pierwszego i drugiego;”;

6) w § 23:

a) w ust. 1 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) sposobie wykorzystywania działek rolnych, zawierające w szczególności wskazanie roślin uprawnych uprawianych na danej działce, a w przypadku pakietu wymienionego w § 4 ust. 1:

– pkt 1 wskazanie uprawy uprawianej na danej działce w ramach tego pakietu,

– pkt 2 wskazanie:

– wariantu realizowanego na danej działce,

– roślin uprawnych uprawianych na danej działce – w przypadku uprawy w ramach tego pakietu roślin dwuletnich lub roślin sadowniczych, z wyłączeniem truskawki, poziomki i maliny,

– mieszanki wieloletniej traw albo mieszanki wieloletniej traw z bobowatymi drobnonasiennymi uprawianych na danej działce;”;

b) dodaje się ust. 5–9 w brzmieniu:

„5. Wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1:

- 1) pkt 1 może zostać zmieniony w części dotyczącej wskazania uprawy uprawianej na danej działce rolnej,
- 2) pkt 2 może zostać zmieniony w części dotyczącej wskazania roślin uprawnych uprawianych na danej działce rolnej lub wskazania mieszanki wieloletniej traw albo mieszanki wieloletniej traw z bobowatymi drobnonasiennymi uprawianych na danej działce rolnej – w przypadku uprawy rośliny dwuletniej, mieszanki wieloletniej traw albo mieszanki wieloletniej traw z bobowatymi drobnonasiennymi,
- 3) pkt 6 może zostać zmieniony w części dotyczącej wskazania roślin uprawnych uprawianych na danej działce rolnej – w przypadku roślin uprawnych uprawianych na gruntach ornych w ramach wariantu pierwszego, drugiego i trzeciego tego pakietu,
- 4) pkt 8 może zostać zmieniony w części dotyczącej wskazania roślin uprawnych uprawianych na danej działce rolnej

– zawartych w oświadczeniu o sposobie wykorzystywania działek rolnych, lecz wyłącznie w zakresie tego samego pakietu lub jego wariantu i tylko w przypadku, o którym mowa w art. 15 ust. 1 rozporządzenia nr 640/2014.

6. W przypadku uprawy rośliny dwuletniej w ramach pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 lub wariantu drugiego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 6, z wyjątkiem pasternaku, zmiana, o której mowa w ust. 5, może zostać dokonana wyłącznie w pierwszym roku uprawy tej rośliny.

7. Zmiana, o której mowa w ust. 5, nie stanowi zmiany zobowiązania rolnośrodowiskowego.

8. W przypadku dokonania zmiany, o której mowa w ust. 5, rolnik realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe zgodnie z tą zmianą, a zmiana planu działalności rolnośrodowiskowej nie jest wymagana.

9. Jeżeli rolnik realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe zgodnie ze zmianą, o której mowa w ust. 5, uznaje się, że w zakresie, którego dotyczy ta zmiana, realizuje on to zobowiązanie zgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej.”;

7) w § 24:

a) w ust. 1 uchyla się pkt 1,

b) ust. 3 i 4 otrzymują brzmienie:

„3. W przypadku realizacji wariantu pierwszego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 6 do wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej dołącza się dokument potwierdzający zakup kwalifikowanego materiału siewnego odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru – w przypadku gdy wniosek ten dotyczy:

- 1) roku, w którym rolnik rozpoczyna na danym gruncie w ramach tego wariantu uprawę rośliny danej odmiany regionalnej albo amatorskiej wpisanych do krajowego rejestru;
- 2) czwartego roku ciągłej uprawy na danym gruncie w ramach tego wariantu rośliny danej odmiany regionalnej albo amatorskiej wpisanych do krajowego rejestru.

4. W przypadku realizacji wariantu drugiego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 6, rolnik składa do kierownika biura powiatowego Agencji do dnia 31 października roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, świadectwo oceny polowej i laboratoryjnej materiału siewnego odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru, a w przypadku roślin z gatunków wymienionych w ust. 3 pkt 2 załącznika nr 4 do rozporządzenia – informację o wynikach badania nasion uzyskanych z roślin uprawianych w tym roku w ramach tego wariantu, wydane na podstawie przepisów o nasiennictwie, lub oświadczenie o posiadaniu plantacji nasiennej rośliny dwuletniej – w pierwszym roku uprawy tej rośliny.”;

8) w § 30:

a) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Oprócz dokumentów wymaganych na podstawie § 24, do wniosku, o którym mowa w ust. 2, spadkobierca rolnika dołącza oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.”;

b) ust. 9 otrzymuje brzmienie:

„9. W przypadku, o którym mowa w ust. 8, do trybu przyznawania płatności rolnośrodowiskowej za dany rok spadkobiercy rolnika stosuje się odpowiednio § 27 ust. 3–11, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, dołącza on również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.”;

c) w ust. 10 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) ust. 8, do trybu przyznawania płatności rolnośrodowiskowej za dany rok zapisobiercy windykacyjnemu stosuje się odpowiednio § 27 ust. 3–11, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 8, zapisobierca windykacyjny dołącza również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- a) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika, który ustanowił zapis windykacyjny na rzecz tego zapisobiercy, do końca okresu objętego tym zobowiązaniem,
- b) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2.”;

9) w § 31:

a) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- a) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem,
- b) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2,
- c) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, któremu została przyznana ta płatność, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego przez tego rolnika wystąpiły okoliczności wymienione w § 39 ust. 1, 2 lub 5,
- d) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, któremu została przyznana ta płatność, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.”;

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, do trybu przyznawania płatności rolnośrodowiskowej za dany rok następcy prawnemu rolnika stosuje się odpowiednio § 28 ust. 3–6, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 6, dołącza on również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;
- 3) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, któremu została przyznana ta płatność, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego przez tego rolnika wystąpiły okoliczności wymienione w § 39 ust. 1, 2 lub 5;
- 4) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, któremu została przyznana ta płatność, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.”;

c) dodaje się ust. 8–10 w brzmieniu:

„8. Jeżeli zdarzenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło w ostatnim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, lecz po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej za ten rok, rolnik składa, w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło to zdarzenie, oświadczenie następcy prawnego tego rolnika, na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;
- 3) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez tego rolnika, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego przez tego rolnika wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 1, 2 lub 5;
- 4) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez tego rolnika, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.

9. Przepisu ust. 8 nie stosuje się, jeżeli następca prawny rolnika realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe.

10. Jeżeli zdarzenie, o którym mowa w ust. 1, nastąpiło w okresie 2 lat od zakończenia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, rolnik składa, w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło to zdarzenie, oświadczenie następcy prawnego tego rolnika, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c;
- 2) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez tego rolnika, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.”;

10) w § 32:

a) w ust. 5 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- a) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika, który był dotychczas posiadaczem tych gruntów, do końca okresu objętego tym zobowiązaniem,
- b) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2,
- c) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, który był dotychczas posiadaczem tych gruntów, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego przez tego rolnika wystąpiły okoliczności wymienione w § 39 ust. 1, 2 lub 5,
- d) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, który był dotychczas posiadaczem tych gruntów, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.”;

b) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. W przypadku, o którym mowa w ust. 6, do trybu przyznawania płatności rolnośrodowiskowej za dany rok nowemu posiadaczowi gruntów lub stada stosuje się odpowiednio § 29 ust. 3–7, z tym że do wniosku, o którym mowa w ust. 6, dołącza on również oświadczenie, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez rolnika, który był dotychczas posiadaczem tych gruntów, do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;
- 3) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, który był dotychczas posiadaczem tych gruntów, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie

realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego przez tego rolnika wystąpiły okoliczności wymienione w § 39 ust. 1, 2 lub 5;

- 4) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez rolnika, który był dotychczas posiadaczem tych gruntów, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.”;

c) dodaje się ust. 8–10 w brzmieniu:

„8. Jeżeli przeniesienie posiadania gruntów lub stada objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym podjętym przez rolnika nastąpiło w ostatnim roku realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego, lecz po doręczeniu decyzji w sprawie o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej za ten rok, rolnik składa, w terminie 14 dni od dnia przeniesienia posiadania gruntów lub stada objętych zobowiązaniem rolnośrodowiskowym, oświadczenie nowego posiadacza tych gruntów lub stada, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez tego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem;
- 2) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c – w przypadku wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2;
- 3) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez tego rolnika, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w trakcie realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego przez tego rolnika wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 1, 2 lub 5;
- 4) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez tego rolnika, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.

9. Przepisu ust. 8 nie stosuje się, jeżeli nowy posiadacz przeniesionych gruntów lub stada realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe.

10. Jeżeli przeniesienie posiadania gruntów nastąpiło w okresie 2 lat od zakończenia realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego w zakresie wariantu dziewiątego i dziesiątego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2, rolnik składa, w terminie 14 dni od dnia, w którym nastąpiło to zdarzenie, oświadczenie następcy prawnego tego rolnika, złożone na formularzu udostępnionym przez Agencję, obejmujące zobowiązanie do:

- 1) realizacji zobowiązania, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c;
- 2) zapłaty na rzecz Agencji równowartości kwoty płatności rolnośrodowiskowej uzyskanej przez tego rolnika, jaką rolnik ten byłby obowiązany zwrócić, gdyby w okresie, o którym mowa w § 10 pkt 2 lit. c, wystąpiły okoliczności stanowiące podstawę zwrotu płatności rolnośrodowiskowej, wymienione w § 39 ust. 3.”;

11) w § 35 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Nowe zobowiązanie jest realizowane zgodnie z nowym planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w terminie określonym w § 2 ust. 2 przypadającym w roku następującym po roku, za który rolnikowi została przyznana płatność rolnośrodowiskowa w trybie przepisów § 27–32, a w przypadku, o którym mowa w § 30 ust. 4, § 31 ust. 4 lub § 32 ust. 4 – przypadającym w roku następującym po roku, w którym rolnik zobowiązał się do kontynuowania realizacji zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przez innego rolnika do końca okresu objętego tym zobowiązaniem, z tym że gdy w tym roku upływa okres realizacji co najmniej jednego z zobowiązań zastąpionych przez nowe zobowiązanie – przypadającym w tym roku.”;

12) w § 37 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w odniesieniu do uchybienia, o którym mowa w ust. 1, wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 35 ust. 3 akapit piąty rozporządzenia nr 640/2014, płatność rolnośrodowiskowa jest zmniejszana dodatkowo o kwotę stanowiącą iloczyn 7% kwoty, którą rolnik otrzymałby, gdyby to uchybienie nie wystąpiło, oraz liczby lat, w których wcześniej stwierdzono podobne niezgodności.”;

13) w § 38:

a) ust. 11 otrzymuje brzmienie:

„11. Jeżeli w odniesieniu do uchybienia, o którym mowa w ust. 1–4 lub 7, wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 35 ust. 3 akapit piąty rozporządzenia nr 640/2014, płatność rolnośrodowiskowa w części dotyczącej danego pakietu lub jego wariantu, których dotyczy to uchybienie, jest zmniejszana, a w przypadku uchybienia, o którym mowa w ust. 6 – podlega zwrotowi, dodatkowo o kwotę stanowiącą iloczyn 7% kwoty, którą rolnik

otrzymałby, gdyby to uchybienie nie wystąpiło, oraz liczby lat, w których wcześniej stwierdzono podobne niezgodności.”;

b) dodaje się ust. 12 w brzmieniu:

„12. Jeżeli w odniesieniu do uchybienia, o którym mowa w ust. 8, wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 35 ust. 3 akapit piąty rozporządzenia nr 640/2014, płatność rolnośrodowiskowa jest zmniejszana dodatkowo o kwotę stanowiącą iloczyn 7% kwoty, którą rolnik otrzymałby, gdyby to uchybienie nie wystąpiło, oraz liczby lat, w których wcześniej stwierdzono podobne niezgodności.”;

14) w § 41 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Jeżeli w odniesieniu do niezgodności w zakresie podstawowych wymagań, o których mowa w § 3 pkt 2, wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 35 ust. 3 akapit piąty rozporządzenia nr 640/2014, płatność rolnośrodowiskowa jest zmniejszana dodatkowo o kwotę stanowiącą iloczyn 7% kwoty, którą rolnik otrzymałby, gdyby ta niezgodność nie wystąpiła, oraz liczby lat, w których wcześniej stwierdzono podobne niezgodności.”;

15) w § 50 w ust. 3 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) płatności te są przyznawane, w wysokości ustalonej zgodnie z rozporządzeniem, o którym mowa w § 58, jeżeli są spełnione warunki przyznania tych płatności określone w rozporządzeniu, o którym mowa w § 58, z tym że do działek rolnych, na których są uprawiane krzewy, płatności te są przyznawane, jeżeli wszystkie uprawiane krzewy są ukorzenione i spełniają wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału szkółkarskiego, określone dla krzewów jagodowych i borówki w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego;”;

16) w załączniku nr 2 do rozporządzenia tabela I otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 1 do niniejszego rozporządzenia;

17) w załączniku nr 3 do rozporządzenia:

a) w części II. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne w ust. 1 w pkt 3 lit. b otrzymuje brzmienie:

„b) jest tyle krzewów owocujących, ukorzenionych i spełniających wymagania dotyczące średnicy elitarnego i kwalifikowanego materiału siewnego roślin sadowniczych, określone dla krzewów jagodowych i borówki w przepisach w sprawie szczegółowych wymagań dotyczących wytwarzania oraz jakości materiału siewnego, ile jest wymagane do spełnienia warunku określonego w § 12 ust. 2 pkt 3.”;

b) w części IV. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000:

– w ust. 2 w pkt 4:

– – w lit. a tiret drugie otrzymuje brzmienie:

„– pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, a w przypadku występowania wodniczki *Acrocephalus paludicola* – 30–50%, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone,”;

– – w lit. c tiret drugie otrzymuje brzmienie:

„– pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, a w przypadku występowania wodniczki *Acrocephalus paludicola* – 30–50%, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone,”;

– w ust. 4 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) koszenie 20% powierzchni działki rolnej, przy czym w dwóch kolejnych latach powinno to dotyczyć innej części tej działki; raz na pięć lat dopuszcza się koszenie całej powierzchni; w przypadku skoszenia całej powierzchni w danym roku, w roku kolejnym należy skosić inną część działki rolnej niż skoszona dwa lata wcześniej;”;

– w ust. 5 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) pozostawienie 50% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inną część tej działki nieskoszoną; raz na dwa lata dopuszcza się koszenie całej powierzchni; w przypadku skoszenia całej powierzchni w danym roku, w roku kolejnym należy skosić inną część działki rolnej niż skoszona dwa lata wcześniej;”;

- w ust. 6:
  - – w pkt 1 lit. b otrzymuje brzmienie:
    - „b) pozostawienie 15–20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone,”
  - – w pkt 2 lit. d otrzymuje brzmienie:
    - „d) pozostawienie 15–20% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone,”
- w ust. 7 pkt 2 otrzymuje brzmienie:
  - „2) pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone, a w przypadku zastosowania dwóch pokosów w ciągu roku należy pozostawić tę samą część działki rolnej nieskoszoną w danym roku;”

c) w części V. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie:

- w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:
  - „1) uprawa roślin odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru z kwalifikowanego materiału siewnego w pierwszym i czwartym roku uprawy danej odmiany; w drugim, trzecim i piątym roku uprawy rośliny tej odmiany jest dopuszczalna uprawa z materiału lub nasion uzyskanych ze zbiorów w poprzednim roku;”
- w ust. 2:
  - – pkt 1 otrzymuje brzmienie:
    - „1) wytwarzanie materiału siewnego roślin odmian regionalnych i amatorskich wpisanych do krajowego rejestru zgodnie z przepisami o nasiennictwie lub”
  - – w pkt 2 w tabeli II. Wymagania jakościowe dla nasion pozostałych lokalnych odmian roślin uprawnych lp. 3 otrzymuje brzmienie:

3	Melilotus albus Medik. ¹⁾³⁾ Nostrzyk biały	96	2,5 ¹⁾	80 ³⁾
---	--	----	-------------------	------------------

d) w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód w ust. 1 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

- „2) utrzymywanie okrywy ochronnej gleby wymaganej przepisami w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska na gruntach rolnych, na których nie jest realizowany ten pakiet, w przypadku gdy grunty te oraz grunty, na których jest realizowany ten pakiet, znajdują się na obszarach zagrożonych erozją wodną, których wykaz jest określony w przepisach w sprawie norm w zakresie dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska.”;

18) w załączniku nr 4 do rozporządzenia:

a) w ust. 1 w tabeli:

- lp. 59 otrzymuje brzmienie:

59	mieszanka jednoroczna traw z bobowatymi drobno-nasiennymi		UR
----	---	--	----

- lp. 67 otrzymuje brzmienie:

67	mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobno-nasiennymi		UW
----	---	--	----

- lp. 72 i 73 otrzymują brzmienie:

72	nostrzyk biały	Melilotus albus Medik.	UR
73	nostrzyk biały	Melilotus albus Medik.	UD

- b) ust. 1a otrzymuje brzmienie określone w załączniku nr 2 do niniejszego rozporządzenia,
- c) w ust. 3:
  - w pkt 1 lit. g otrzymuje brzmienie:
„g) nostryk biały *Melilotus albus* Medik. (roślina roczna oraz roślina dwuletnia),”
  - w pkt 2 lit. h otrzymuje brzmienie:
„h) nostryk biały *Melilotus albus* Medik. (roślina roczna oraz roślina dwuletnia),”

§ 2. Do przyznawania i zwrotu pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, zwanej dalej „płatnością rolnośrodowiskową”, w sprawach objętych postępowaniami:

- 1) wszczętymi i niezakończonymi ostateczną decyzją przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia,
  - 2) zakończonymi ostateczną decyzją wydaną na podstawie przepisów dotychczasowych, w przypadku gdy zostały wznowione od dnia wejścia w życie niniejszego rozporządzenia
- stosuje się przepisy dotychczasowe.

§ 3. Do płatności rolnośrodowiskowych przyznawanych począwszy od 2016 r. za realizację zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w art. 39 rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 z dnia 20 września 2005 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 277 z 21.10.2005, str. 1, z późn. zm.), zwanego dalej „zobowiązaniem rolnośrodowiskowym”, niezależnie od tego kiedy zostało ono podjęte stosuje się tabelę I w załączniku nr 2 oraz ust. 1 pkt 2 w części VII. Pakiet 8. Ochrona gleb i wód załącznika nr 3 do rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu nadanym niniejszym rozporządzeniem.

§ 4. Oświadczenie, o którym mowa w § 23 ust. 1 pkt 3 lit. b rozporządzenia zmienianego w § 1, zawarte w składanym na 2016 r. wniosku o przyznanie płatności rolnośrodowiskowej, może zostać złożone zgodnie z przepisami rozporządzenia zmienianego w § 1 w brzmieniu dotychczasowym.

§ 5. W przypadku zobowiązań rolnośrodowiskowych podjętych przed dniem 15 marca 2014 r., jeżeli w odniesieniu do danego uchybienia wystąpi powtarzalność, o której mowa w art. 35 ust. 3 akapit piąty rozporządzenia nr 640/2014, płatność rolnośrodowiskowa:

- 1) w części dotyczącej danego pakietu lub jego wariantu, których dotyczy to uchybienie:
  - a) jest zmniejszana,
  - b) podlega zwrotowi – w przypadku uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika wymogu polegającego na zakazie uprawy, w ramach wariantu:
    - drugiego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia zmienianego w § 1, w plonie głównym mieszanki tych samych roślin, która była uprawiana w międzyplonie (również ich form jarych),
    - trzeciego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia zmienianego w § 1, w plonie głównym mieszanki tych samych roślin, która była uprawiana w międzyplonie,
- 2) jest zmniejszana – w przypadku uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika wymogu określonego w § 4 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia zmienianego w § 1

- dodatkowo o kwotę stanowiącą iloczyn 7% kwoty, którą rolnik otrzymałby, gdyby to uchybienie nie wystąpiło, oraz liczby lat, w których wcześniej stwierdzono podobne niezgodności.

§ 6. 1. W przypadku zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przed dniem 15 marca 2014 r. w zakresie:

- 1) pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako grunty orne, na których występują truskawki, poziomki, tytoń lub inne uprawy wymienione w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia w ramach wariantu pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego i ósmego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia zmienianego w § 1;
- 2) wariantów pierwszego, drugiego, piątego, szóstego, siódmego i ósmego pakietu wymienionego w § 4 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia zmienianego w § 1, płatność rolnośrodowiskowa jest przyznawana do działek rolnych użytkowanych jako grunty orne, na których występują uprawy wymienione w załączniku nr 3 do niniejszego rozporządzenia.

2. W zakresie określonym w ust. 1 nie stosuje się przepisu § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 324).

§ 7. 1. Rolnik, który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe w zakresie Pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone, w przypadku użytkowania:

- 1) kośnego trwałych użytków zielonych w rozumieniu art. 4 ust. 1 lit. h rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1307/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego przepisy dotyczące płatności bezpośrednich dla rolników na podstawie systemów wsparcia w ramach wspólnej polityki rolnej oraz uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 637/2008 i rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 (Dz. Urz. UE L 347 z 20.12.2013, str. 608, z późn. zm.), zwanych dalej „trwałymi użytkami zielonymi”, realizuje następujące wymogi dodatkowe tego pakietu:
  - a) koszenie w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września, nie więcej niż dwa pokosy w roku; wysokość koszenia 5–15 cm,
  - b) pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone, a w przypadku zastosowania dwóch pokosów w ciągu roku należy pozostawić tę samą część działki rolnej nieskoszoną w danym roku,
  - c) usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które termin ten nie był przestrzegany,
  - d) zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych;
- 2) kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych, realizuje następujące wymogi dodatkowe tego pakietu:
  - a) koszenie w terminie od dnia 1 czerwca do dnia 30 września, nie więcej niż dwa pokosy w roku; wysokość koszenia 5–15 cm,
  - b) pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone, a w przypadku zastosowania dwóch pokosów w ciągu roku należy pozostawić tę samą część działki rolnej nieskoszoną w danym roku,
  - c) usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które termin ten nie był przestrzegany,
  - d) zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych,
  - e) wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,3 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5 t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,3 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5 t/ha (10 DJP/ha),
  - f) niewykasanie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września.

2. Wysokość zmniejszeń płatności rolnośrodowiskowej w przypadku stwierdzenia uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach Pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone jest określona w załączniku nr 4 do niniejszego rozporządzenia.

3. W przypadku, o którym mowa w § 35 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, jeżeli nowe zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) (Dz. Urz. UE L 368 z 23.12.2006, str. 15, z późn. zm.), zastępuje co najmniej jedno zobowiązanie rolnośrodowiskowe w zakresie Pakietu 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone, płatność rolnośrodowiskowa przysługuje za realizację tego zobowiązania w zakresie tego pakietu na warunkach, na jakich dotychczas był realizowany ten pakiet, z uwzględnieniem regulacji określonych w ust. 1 i 2 oraz w § 5.

4. W zakresie określonym w ust. 1–3 nie stosuje się przepisu § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

§ 8. 1. Rolnik, który realizuje zobowiązanie rolnośrodowiskowe w zakresie wariantu pierwszego Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, w przypadku użytkowania:

- 1) kośnego trwałych użytków zielonych realizuje następujące wymogi dodatkowe tego wariantu:
  - a) koszenie w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września; wysokość koszenia 5–15 cm,
  - b) pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, a w przypadku występowania wodniczki *Acrocephalus paludicola* – 30–50%, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone,
  - c) usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które termin ten nie był przestrzegany,
  - d) zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych;
- 2) kośno-pastwiskowego trwałych użytków zielonych realizuje następujące wymogi dodatkowe tego wariantu:
  - a) koszenie w terminie od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września; wysokość koszenia 5–15 cm,
  - b) pozostawienie 5–10% powierzchni działki rolnej nieskoszonej, a w przypadku występowania wodniczki *Acrocephalus paludicola* – 30–50%, przy czym w dwóch kolejnych latach należy pozostawić inne części tej działki nieskoszone,
  - c) usunięcie lub złożenie w stogi ściętej biomasy w terminie 2 tygodni po pokosie, a w uzasadnionych przypadkach w dłuższym terminie, niezwłocznie po ustaniu przyczyn, ze względu na które termin ten nie był przestrzegany,
  - d) zakaz koszenia okrężnego od zewnątrz do środka koszonej powierzchni trwałych użytków zielonych,
  - e) wypasanie w sezonie pastwiskowym trwającym od dnia 1 maja do dnia 15 października – na obszarach poniżej 300 m n.p.m. oraz od dnia 20 maja do dnia 1 października – na obszarach powyżej 300 m n.p.m., przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,2 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5 t/ha (10 DJP/ha), przy czym wypasanie na terenach zalewowych rozpoczyna się nie wcześniej niż w terminie 2 tygodni po ustąpieniu wód, z wyłączeniem wypasania koników polskich i koni huculskich, które jest dopuszczalne przez cały rok przy obsadzie zwierząt wynoszącej nie więcej niż 0,2 DJP/ha i obciążeniu pastwiska wynoszącym nie więcej niż 5 t/ha (10 DJP/ha),
  - f) niewykasanie niedojadów poza okresem od dnia 1 sierpnia do dnia 30 września.

2. Wysokość zmniejszeń płatności rolnośrodowiskowej w przypadku stwierdzenia uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach wariantu pierwszego Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 jest określona w załączniku nr 5 do niniejszego rozporządzenia.

3. W przypadku, o którym mowa w § 35 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, jeżeli nowe zobowiązanie rolnośrodowiskowe, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), zastępuje co najmniej jedno zobowiązanie rolnośrodowiskowe w zakresie wariantu pierwszego Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, płatność rolnośrodowiskowa za realizację tego zobowiązania w zakresie tego wariantu przysługuje na warunkach, na jakich dotychczas był realizowany ten wariant, z uwzględnieniem regulacji określonych w ust. 1 i 2 oraz w § 5.

4. W zakresie określonym w ust. 1–3 nie stosuje się przepisu § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013.

§ 9. 1. W przypadku zobowiązania rolnośrodowiskowego podjętego przed dniem 15 marca 2014 r. wysokość zmniejszeń płatności rolnośrodowiskowej stosowanych w przypadku stwierdzenia uchybienia w przestrzeganiu przez rolnika wymogów w ramach Pakietu 2. Rolnictwo ekologiczne, Pakietu 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000, z wyjątkiem wariantu pierwszego tego pakietu, Pakietu 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000, Pakietu 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie, Pakietu 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie i Pakietu 9. Strefy buforowe jest określona w załączniku nr 6 do niniejszego rozporządzenia.

2. Przepis ust. 1 stosuje się także w przypadku, o którym mowa w § 35 ust. 1 rozporządzenia zmienianego w § 1, do nowego zobowiązania rolnośrodowiskowego, o którym mowa w art. 45 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 1974/2006 z dnia 15 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE)

nr 1698/2005 w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), podjętego po dniu 14 marca 2014 r., które powstało na skutek połączenia zobowiązań rolno-środowiskowych podjętych przed dniem 15 marca 2014 r.

3. W zakresie określonym w ust. 1 i 2 nie stosuje się przepisu:

- 1) § 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 marca 2014 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolno-środowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013;
- 2) § 50 ust. 3 pkt 2 i ust. 4 rozporządzenia zmienianego w § 1;
- 3) § 50a ust. 2 pkt 2 rozporządzenia zmienianego w § 1.

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 15 marca 2016 r.

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi: *K. Jurgiel*

Załączniki do rozporządzenia Ministra Rolnictwa
i Rozwoju Wsi z dnia 9 marca 2016 r. (poz. 344)

Załącznik nr 1

Tabela I.

WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA NAWOZÓW	zasięg ¹⁾	dotkliwość ²⁾	trwałość ³⁾
Niestosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu – art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu (Dz. U z 2015 r. poz. 625, z późn. zm.).	Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów niedopuszczonych do obrotu.	1. Stwierdzono zastosowanie nawozów niedopuszczonych do obrotu.	3 pkt 5 pkt	1 pkt 3 pkt	1 pkt 3 pkt
Niestosowanie w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych na obszarach położonych poza obszarami OSN – art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.	Nieprzestrzeganie zakazu stosowania w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych na obszarach położonych poza obszarami OSN.	2. Stwierdzono zastosowanie w okresie roku dawki nawozu naturalnego zawierającej więcej niż 170 kg azotu (N) w czystym składniku na 1 ha użytków rolnych na obszarach położonych poza obszarami OSN.	1 pkt 3 pkt	1 pkt 3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt
Przechowywanie gnojówki i gnojowicy w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tych nawozów od dnia 1 stycznia 2011 r.; zbiorniki te powinny być zbiornikami zamkniętymi w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN. – art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.	Nieprzestrzeganie nakazu przechowywania gnojówki i gnojowicy w szczelnych zbiornikach o pojemności umożliwiającej gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tych nawozów od dnia 1 stycznia 2011 r.; zbiorniki te powinny być zbiornikami zamkniętymi w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.	3.1. Stwierdzono, że pojemność zbiorników na gnojówkę i gnojowicę uniemożliwia gromadzenie co najmniej 4-miesięcznej produkcji tych nawozów od dnia 1 stycznia 2011 r. – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt
		3.2. Stwierdzono, że gnojówka i gnojowica nie są przechowywane w szczelnych lub zamkniętych zbiornikach w rozumieniu przepisów dotyczących warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budowle rolnicze i ich usytuowanie – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt	3 pkt 5 pkt

<p>Przechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p> <p>– art. 25 ust. 2 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>Nieprzechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>4. Stwierdzono nieprzechowywanie od dnia 1 stycznia 2009 r. przez podmioty, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu, nawozów naturalnych, innych niż gnojówka i gnojowica, na nieprzepuszczalnych płytach, zabezpieczonych w taki sposób, aby wycieki nie przedostawały się do gruntu – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Stosowanie nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej wyłącznie w okresie od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe) – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p> <p>– § 2 ust. 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania (Dz. U. z 2014 r. poz. 393).</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe) – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>5. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych i organicznych w postaci stałej oraz płynnej poza okresem od dnia 1 marca do dnia 30 listopada, z wyjątkiem nawozów stosowanych na uprawy pod osłonami (szklarnie, inspekty, namioty foliowe) – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

<p>Przykrycie lub wymieszanie z glebą nawozów naturalnych nie później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyłączeniem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p> <p>– § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 16 kwietnia 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu stosowania nawozów oraz prowadzenia szkoleń z zakresu ich stosowania.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu przykrycia lub wymieszania z glebą nawozów naturalnych później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyłączeniem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>6. Stwierdzono przykrycie lub wymieszanie z glebą nawozów naturalnych później niż następnego dnia po ich zastosowaniu, z wyłączeniem nawozów stosowanych w lasach oraz na użytkach zielonych – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Niestosowanie nawozów:</p> <p>1) na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu,</p> <p>2) naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%,</p> <p>3) naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi</p> <p>– dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p> <p>– art. 20 ust. 1 ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o nawozach i nawożeniu.</p>	<p>Nieprzestrzeganie zakazu stosowania nawozów:</p> <p>1) na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu,</p> <p>2) naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10%,</p> <p>3) naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi</p> <p>– dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>7.1. Stwierdzono zastosowanie nawozów na glebach zalanych wodą, przykrytych śniegiem lub zamrzniętych do głębokości 30 cm oraz podczas opadów deszczu – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
		<p>7.2. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych w postaci płynnej oraz azotowych na glebach bez okrywy roślinnej, położonych na stokach o nachyleniu większym niż 10% – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
		<p>7.3. Stwierdzono zastosowanie nawozów naturalnych w postaci płynnej podczas wegetacji roślin przeznaczonych do bezpośredniego spożycia przez ludzi – dotyczy obszarów położonych poza obszarami OSN.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>

WYMOGI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	NIEZGODNOŚCI DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	NARUSZENIA DOTYCZĄCE STOSOWANIA ŚRODKÓW OCHRONY ROŚLIN	zasięg¹⁾	dotkliwość²⁾	trwałość³⁾
<p>Postępowanie z opakowaniami jednostkowymi środków ochrony roślin zgodnie z etykietą – art. 35 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 2013 r. o środkach ochrony roślin (Dz. U. z 2015 r. poz. 547) w związku z pkt 1 lit. q i s załącznika I do rozporządzenia Komisji (UE) nr 547/2011 z dnia 8 czerwca 2011 r. w sprawie wykonania rozporządzenia (WE) nr 1107/2009 Parlamentu Europejskiego i Rady w odniesieniu do wymogów w zakresie etykietowania środków ochrony roślin (Dz. Urz. UE L 155 z 11.06.2011, str. 176, z późn. zm.).</p>	<p>Nieprzestrzeganie nakazu postępowania z opakowaniami jednostkowymi środków ochrony roślin zgodnie z etykietą.</p>	<p>8. Stwierdzono, że rolnik postąpił z opakowaniami jednostkowymi środków ochrony roślin niezgodnie z etykietą.</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>	<p>3 pkt 5 pkt</p>
<p>Przechowywanie przez okres 3 lat dokumentacji (ewidencji zabiegów) dotyczącej stosowanych przez rolników środków ochrony roślin, zawierającej nazwę środka ochrony roślin, czas zastosowania i zastosowaną dawkę, obszar i uprawy, na których zastosowano środek ochrony roślin – art. 67 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG (Dz. Urz. UE L 309 z 24.11.2009, str. 1, z późn. zm.).</p>	<p>Nieprzechowywanie przez okres 3 lat dokumentacji dotyczącej stosowanych przez rolników środków ochrony roślin.</p>	<p>9. Stwierdzono, że rolnik nie przechowuje przez okres 3 lat dokumentacji dotyczącej stosowanych przez niego środków ochrony roślin.</p>	<p>3 pkt</p>	<p>3 pkt</p>	<p>1 pkt 3 pkt 5 pkt</p>

¹⁾ Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium zasięgu, w odniesieniu do naruszenia nr:

1) 1, 3–5, 7.1–7.3 i 8:

- a) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem,
- b) 5 pkt – wykraczający poza gospodarstwo rolne;

2) 2:

- a) 1 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego,
- b) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem;

- 3) 6:
  - a) 1 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego,
  - b) 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem,
  - c) 5 pkt – wykraczający poza gospodarstwo rolne;
- 4) 9 – 3 pkt – ograniczony do gospodarstwa rolnego, jednakże mogący mieć skutki dla obszaru sąsiadującego z tym gospodarstwem.
- 2) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium dotkliwości, w zależności od reakcji środowiska na naruszenie, w odniesieniu do naruszenia nr:
  - 1) 1:
    - a) 1 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
    - b) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku;
  - 2) 2:
    - a) 1 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona nie więcej niż o 30 kg azotu w czystym składniku w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych,
    - b) 3 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 30 kg, lecz nie więcej niż o 60 kg azotu w czystym składniku w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych,
    - c) 5 pkt – dopuszczalna dawka nawozu naturalnego została przekroczona więcej niż o 60 kg azotu w czystym składniku w danym roku kalendarzowym na 1 ha użytków rolnych;
  - 3) 3.1:
    - a) 3 pkt – stwierdzono niedobór pojemności urządzeń nie większy niż 20%,
    - b) 5 pkt – stwierdzono niedobór pojemności urządzeń większy niż 20%;
  - 4) 3.2:
    - a) 3 pkt – stwierdzono, że zbiorniki są przykryte nieszczelnymi pokrywami,
    - b) 5 pkt – stwierdzono, że zbiorniki nie są przykryte (zbiorniki otwarte) lub stwierdzono nieszczelność zbiorników;
  - 5) 4:
    - a) 3 pkt – stwierdzono nieszczelność płyt,
    - b) 5 pkt – stwierdzono brak płyt;
  - 6) 5–7.2:
    - a) 1 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz potencjalnie możliwy w nieokreślonym czasie,
    - b) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku kalendarzowym, lub potencjalnie możliwe zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt;
  - 7) 7.3 i 8:
    - a) 3 pkt – negatywny efekt dla środowiska niewidoczny, lecz bardzo prawdopodobny w kolejnym roku kalendarzowym, lub potencjalnie możliwe zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt,
    - b) 5 pkt – negatywny efekt dla środowiska widoczny w tym samym roku kalendarzowym lub prawdopodobne zagrożenie dla zdrowia ludzi lub zwierząt;
  - 8) 9 – 3 pkt – stwierdzono przechowywanie ewidencji zabiegów krócej niż 3 lata od dnia wykonania ostatniego zabiegu.
- 3) Ocena wagi stwierdzonej niezgodności według kryterium trwałości, w odniesieniu do naruszenia nr:
  - 1) 1:
    - a) 1 pkt – odwracalna krótkotrwała,
    - b) 3 pkt – odwracalna długotrwała;
  - 2) 2–7.3:
    - a) 3 pkt – odwracalna krótkotrwała, bez konieczności podejmowania działań naprawczych, lub podejmowane działania naprawcze nie wymagają dużych nakładów pracy,
    - b) 5 pkt – odwracalna długotrwała, a wymagane działania naprawcze wiążą się ze znacznymi nakładami pracy;
  - 3) 8:
    - a) 3 pkt – odwracalna długotrwała,
    - b) 5 pkt – nieodwracalna;
  - 4) 9:
    - a) 1 pkt – odwracalna krótkotrwała,
    - b) 3 pkt – odwracalna długotrwała,
    - c) 5 pkt – nieodwracalna.

1a. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne obejmuje następujące uprawy:

Lp.	Wariant lub nazwa polska rośliny uprawnej	Nazwa łacińska gatunku	Klasyfikacja dla potrzeb upraw w rolnictwie ekologicznym: R – uprawy rolnicze, T – trwale użytki zielone, W – uprawy warzywne, Z – uprawy roślin zielarskich, S – uprawy sadownicze i jagodowe, Sp – pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe	Klasyfikacja roślin dla potrzeb sprawozdawczości: UR – uprawy roczne, UD – uprawy dwuletnie, UW – uprawy wieloletnie P – pozostałe
	Wariant 2.1. Uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przedstawiania) i wariant 2.2. Uprawy rolnicze (w okresie przedstawiania)			
1	bobik	<i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i> .	R	UR
2	brukiew pastewna	<i>Brassica napus</i> var. <i>nabobrassica</i> (L.) Rehb.	R	UR
3	burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>Altissima</i> Doll	R	UR
4	burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>crassa</i> Alef.	R	UR
5	chmiel	<i>Humulus lupulus</i> L.	R	UW
6	cykoria siewna	<i>Cichorium intybus</i> L.	R	UR
7	czosnek cuchnący	<i>Allium odorum</i> L.	R ^{*)}	UW
8	dynia oleista	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>styriaca</i> Grebensec.	R	UR
9	dynia pastewna	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>Pepo</i>	R	UR
10	esparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	R	UW
11	facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	R	UR
12	gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.	R	UR
13	gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch.	R	UR
14	gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	R	UR
15	groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L.	R	UR
16	gryka zwyczajna	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench.	R	UR
17	jęczmień jary	<i>Hordeum vulgare</i> L.	R	UR
18	jęczmień ozimy	<i>Hordeum vulgare</i> L.	R	UR

19	kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>acephala</i> (DC.) Alef.	R	UR
20	komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.	R	UW
21	koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.	R	UW
22	koniczyna białoróżowa	<i>Trifolium hybridum</i> L.	R	UW
23	koniczyna czerwona	<i>Trifolium pratense</i> L.	R	UW
24	koniczyna krwistoczerwona	<i>Trifolium incarnatum</i> L.	R	UR
25	koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	R	UR
26	kukurydza	<i>Zea mays</i> L.	R	UR
27	len oleisty	<i>Linum usitatissimum</i> L. convar. <i>Mediterraneum</i> (Vavilov ex Ell.) Kulpa et Danert	R	UR
28	len włóknisty	<i>Linum usitatissimum</i> L. convar. <i>usitatissimum</i>	R	UR
29	łędzian siewny	<i>Lathyrus sativus</i> L.	R	UR
30	lnianka siewna (lnicznik)	<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz	R	UR
31	lucerna chmielowa (nerkowata)	<i>Medicago lupulina</i> L.	R	UW
32	lucerna mieszańcowa	<i>Medicago x varia</i> Martyn	R	UW
33	lucerna sierpowata	<i>Medicago falcata</i> L.	R	UW
34	lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> L.	R	UW
35	łąka przemienna ^{**)}		R	UW
36	łubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.	R	UR
37	łubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.	R	UR
38	łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.	R	UR
39	marchew pastewna	<i>Daucus carota</i> L.	R	UR
40	mieszanka jedno- roczna traw		R	UR
41	mieszanka jedno- roczna traw z bobowatymi drobnonasiennymi		R	UR
42	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona		R	UR
43	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona		R	UW
44	mieszanka strącz- kowo-gorzycowa		R	UR

45	mieszanka strączkowa		R	UR
46	mieszanka strączkowo-słonecznikowa		R	UR
47	mieszanka strączkowo-zbożowa		R	UR
48	mieszanka wieloletnia traw		R	UW
49	mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi		R	UW
50	mieszanka zbożowa		R	UR
51	nostrzyk biały	Melilotus albus Medik.	R	UR
52	nostrzyk biały	Melilotus albus Medik.	R	UD
53	nostrzyk żółty (lekarski)	Melilotus officinalis (L.)Pall.	R	UD
54	nostrzyk żółty (lekarski)	Melilotus officinalis (L.)Pall.	R	UW
55	owies	Avena sativa L.	R	UR
56	owies nagi	Avena nuda L.	R	UR
57	owies szorstki	Avena strigosa Schreb.	R	UR
58	pastwisko przemienne ^{**)}		R	UW
59	peluszka	Pisum sativum subsp. arvense (L.) Asch.	R	UR
60	proso	Panicum miliaceum L.	R	UR
61	pszenica zwyczajna jara	Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paol.	R	UR
62	pszenica zwyczajna ozima	Triticum aestivum L. emend. Fiori et Paol.	R	UR
63	inne gatunki pszenic		R	UR
64	pszenżyto jare	x Triticosecale Wittm.	R	UR
65	pszenżyto ozime	x Triticosecale Wittm.	R	UR
66	rzepa pastewna	Brassica rapa subsp. rapa	R	UR
67	rzepak jary	Brassica napus L.	R	UR
68	rzepak ozimy	Brassica napus L.	R	UR
69	rzepik	Brassica rapa var. typica Posp.	R	UR
70	rzodkiew oleista	Raphanus sativus var. oleiformis Pers.	R	UR
71	seradela uprawna	Ornithopus sativus Brot.	R	UR
72	słonecznik oleisty	Helianthus annuus L.	R	UR
73	słonecznik pastewny	Helianthus annuus L.	R	UR
74	soja zwyczajna	Glycine max (L.) Merrill	R	UR

75	sorgo	<i>Sorghum</i> spp.	R	UR
76	szarłat z wyjątkiem <i>A. retroflexus</i>	<i>Amaranthus</i> spp.	R	UR
77	topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	R	UR
78	topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	R	UW
79	wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> L.	R ^{*)}	UD
80	wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.	R	UR
81	żyto jare	<i>Secale cereale</i> L.	R	UR
82	żyto ozime	<i>Secale cereale</i> L.	R	UR
83	żyto krzyca	<i>Secale cereale</i> var. <i>multicaule</i> Metzg. ex Alef.	R	UD
	Wariant 2.5. Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.6. Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)			
1	arbuz (kawon)	<i>Citrullus vulgaris</i> (Thunb.) Matsum et Nakai	W	UR
2	bób	<i>Vicia faba</i> L.	W	UR
3	brokuł włoski	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i> Plenck	W	UR
4	brukiew jadalna	<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	W	UR
5	burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>Conditiva</i> Alef.	W	UR
6	burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> convar. <i>vulgaris</i> var. <i>cicla</i> L.	W	UR
7	cebula kartoflanka	<i>Allium cepa</i> var. <i>aggregatum</i>	W	UR
8	cebula perłowa	<i>Allium ampeloprasum</i> L.	W	UR
9	cebula siedmiolatka	<i>Allium fistulosum</i> L.	W	UW
10	cebula zwyczajna	<i>Allium cepa</i> L.	W	UR
11	chrzan pospolity	<i>Armoracia rusticana</i>	W	UW
12	cukinia	<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>giromontina</i>	W	UR
13	cykoria warzywna	<i>Cichorium intybus</i> L.	W	UR
14	czosnek	<i>Allium sativum</i> L.	W	UR
15	dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duch.	W	UR
16	dynia piżmowa	<i>Cucurbita moschata</i> Duch.	W	UR
17	dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.	W	UR
18	fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.	W	UR

19	fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	W	UR
20	groch cukrowy	<i>Pisum sativum</i> var. <i>saccharatum</i>	W	UR
21	groch łuskowy	<i>Pisum sativum</i> var. <i>pachylobum</i>	W	UR
22	jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>acephala</i> subvar. <i>Sabellica</i> L.	W	UR
23	kalafior	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>botrytis</i> L.	W	UR
24	kalarepa	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gongylodes</i> L.	W	UR
25	kapusta brukselska	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>gemmifera</i> (DC.) Schwarz	W	UR
26	kapusta chińska	<i>Brassica rapa</i> var. <i>chinensis</i>	W	UR
27	kapusta głowiasta biała	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> f. <i>alba</i> (L.) Duchesene	W	UR
28	kapusta głowiasta czerwona	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>capitata</i> f. <i>rubra</i> (L.) Duchesene	W	UR
29	kapusta pekińska	<i>Brassica rapa</i> var. <i>pekinensis</i>	W	UR
30	kapusta włoska	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i> Plenck	W	UR
31	karczoch	<i>Cynara scolymus</i> L.	W	UR
32	kminek zwyczajny	<i>Carum carvi</i> L.	W	UD
33	koper ogrodowy	<i>Anethum graveolens</i> L.	W	UR
34	koper włoski	<i>Foeniculum vulgare</i> Mill.	W	UR
35	kukurydza cukrowa	<i>Zea mays</i> var. <i>saccharata</i> (Sturtev.) Zhuk.	W	UR
36	marchew jadalna	<i>Daucus carota</i> L.	W	UR
37	oberżyna (bakłażan)	<i>Solanum melongera</i> L.	W	UR
38	ogórek	<i>Cucumis sativus</i> L.	W	UR
39	papryka	<i>Capsicum annuum</i> L.	W	UR
40	pasternak	<i>Pastinaca sativa</i> L.	W	UR
41	patison	<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>patissonina</i>	W	UR
42	pietruszka korzeniowa	<i>Petroselinum sativum</i> ssp. <i>tuberosum</i>	W	UR
43	pietruszka naciowa	<i>Petroselinum sativum</i> ssp. <i>crispum</i>	W	UR
44	pomidor	<i>Lycopersicon esculentum</i> Mill.	W	UR
45	por	<i>Allium porrum</i> L.	W	UR
46	rabarbar	<i>Rheum rhaponticum</i> L.	W	UW

47	roszponka	<i>Valerianella olitoria</i> (L.) Latter. Em. Betcke	W	UR
48	rzepa jadalna	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	W	UR
49	rzodkiew	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>niger</i> Kerner	W	UR
50	rzodkiewka	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>sativus</i>	W	UR
51	sałata głowiasta	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>capitata</i> L.	W	UR
52	sałata listkowa	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>foliosa</i> Brehmer	W	UR
53	sałata kędzierzawa	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>crispa</i> L.	W	UR
54	sałata łądogowa	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>angustana</i> Hort.	W	UR
55	sałata rzymska (długolistna)	<i>Lactuca sativa</i> var. <i>longifolia</i> Lam. Helm	W	UR
56	seler korzeniowy	<i>Apium graveolens</i> var. <i>rapaceum</i>	W	UR
57	seler naciowy	<i>Apium graveolens</i> var. <i>dulce</i>	W	UR
58	soczewica jadalna	<i>Lens culinaris</i> Medik.	W	UR
59	szczaw	<i>Rumex acetosa</i> L.	W	UW
60	szczypiorek	<i>Allium schoenoprasum</i> L.	W	UW
61	szparag	<i>Asparagus officinalis</i> L.	W	UW
62	szpinak zwyczajny	<i>Spinacia oleracea</i> L.	W	UR
63	ziemniak	<i>Solanum tuberosum</i> L.	W	UR
	Wariant 2.7. Uprawy zielarskie (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.8. Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)			
1	arcydzięgiel litwor	<i>Archangelica officinalis</i> L.	Z	UR
2	babka lancetowata	<i>Plantago lanceolata</i> L.	Z	UW
3	bazylija pospolita	<i>Ocimum basilicum</i> L.	Z	UR
4	bylica estragon	<i>Artemisia dracunculus</i> L.	Z	UW
5	czarnuszka siewna	<i>Nigella sativa</i> L.	Z	UR
6	cząber ogrodowy	<i>Satureja hortensis</i> L.	Z	UR
7	czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i> L.	Z	UW
8	drapacz lekarski	<i>Cnicus benedictus</i> L.	Z	UR
9	dziurawiec zwyczajny	<i>Hypericum perforatum</i> L.	Z	UW
10	fiołek trójbarwny	<i>Viola tricolor</i> L.	Z	UR

11	hyzop lekarski	<i>Hyssopus officinalis</i> L.	Z	UW
12	jeżówka purpurowa	<i>Echinacea purpurea</i>	Z	UW
13	kocanki piaskowe	<i>Helichrysum arenarium</i> Moench.	Z	UW
14	kolendra siewna	<i>Coriandrum sativum</i> L.	Z	UR
15	kozieradka pospolita	<i>Trigonella foenum graecum</i> L.	Z	UR
16	kozłek lekarski	<i>Valeriana officinalis</i> L.	Z	UR
17	kozłek lekarski	<i>Valeriana officinalis</i> L.	Z	UD
18	krwawnik pospolity	<i>Achillea millefolium</i> L.	Z	UW
19	lawenda wąskolistna	<i>Lavandula angustifolia</i> Mill.	Z	UW
20	lebiodka pospolita	<i>Origanum vulgare</i> L.	Z	UW
21	lnianka (lnica) pospolita	<i>Linaria vulgaris</i> (L.) Mill.	Z	UR
22	lubczyk ogrodowy	<i>Levisticum officinalis</i> L.	Z	UW
23	majeranek ogrodowy	<i>Origanum majorana</i> L.	Z	UR
24	malwa czarna	<i>Althea rosea</i> (L.) Cav.	Z	UD
25	melisa lekarska	<i>Melissa officinalis</i> L.	Z	UW
26	mięta kędzierzawa	<i>Mentha crispa</i> L.	Z	UW
27	mięta pieprzowa	<i>Mentha piperita</i> L.	Z	UW
28	mniszek lekarski	<i>Taraxacum officinalis</i> L.	Z	UW
29	nagietek lekarski	<i>Calendula officinalis</i> L.	Z	UR
30	ogórecznik lekarski	<i>Borago officinalis</i> L.	Z	UR
31	ostropest plamisty	<i>Silybum marianum</i> L.	Z	UR
32	prawoślaz lekarski	<i>Althaea officinalis</i> L.	Z	UW
33	różeniec górski	<i>Rhodiola rosea</i> L.	Z	UW
34	rumian rzymski (szlachetny)	<i>Anthemis nobilis</i> L.	Z	UW
35	rumianek pospolity	<i>Chamomilla recutita</i> (L.) Rauch.	Z	UR
36	ruta zwyczajna	<i>Ruta graveolens</i> L.	Z	UW
37	rutwica lekarska	<i>Galega officinalis</i> L.	Z	UW
38	rzewień dłoniasty	<i>Rheum palmatum</i> L.	Z	UW
39	serdecznik pospolity	<i>Leonurus cardiaca</i> L.	Z	UW
40	szałwia lekarska	<i>Salvia officinalis</i> L.	Z	UW
41	szanta zwyczajna	<i>Marrubium vulgare</i> L.	Z	UW
42	ślaz dziki	<i>Malva sylvestris</i> L.	Z	UW
43	tymianek pospolity	<i>Thymus</i>	Z	UW

44	tymianek właściwy	Thymus vulgaris L.	Z	UW
45	wiesiołek dwuletni	Oenothera biennis L.	Z	UD
46	złociień dalmatyński	Chrysanthemum cinerariaefolium Vis.	Z	UW
47	żeń-szeń prawdziwy	Panax ginseng C.A.Mey	Z	UW
	Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przedstawiania) i wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przedstawiania) ^{***}			
1	agrest (porzeczka agrest)		S	UW
2	borówka wysoka i średnia		S	UW
3	brzoskwinia		S	UW
4	czereśnia		S	UW
5	grusza domowa		S	UW
6	jabłoń domowa		S	UW
7	jeżyna		S	UW
8	malina		S	UW
9	morela		S	UW
10	porzeczka		S	UW
11	poziomka		S	UW
12	śliwa domowa		S	UW
13	truskawka		S	UW
14	winorośl		S	UW
15	wiśnia pospolita		S	UW
	Wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przedstawiania) i wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przedstawiania) ^{***}			
1	aronia czarno-owocowa		Sp	UW
2	bez czarny		Sp	UW
3	borówka brusznica		Sp	UW
4	borówka niska		Sp	UW

5	dereń jadalny		Sp	UW
6	jagoda kamczacka (suchodrzew jadalny)		Sp	UW
7	pigwa pospolita		Sp	UW
8	róża dzika		Sp	UW
9	róża pomarszczona		Sp	UW
10	śliwa japońska		Sp	UW

*) Roślina miododajna sklasyfikowana, jako uprawa rolnicza.

**) Łąka przemieniana i pastwisko przemienne – uprawa traw lub innych upraw zielnych na gruntach ornych objętych płodozmianem w okresie krótszym niż 5 lat.

***) Nazwy botaniczne roślin odnoszą się do odmian uprawnych.

Załącznik nr 3

Lp.	Wariant lub nazwa polska rośliny uprawnej	Nazwa łacińska gatunku	Klasyfikacja dla potrzeb upraw w rolnictwie ekologicznym: R – uprawy rolnicze, W – uprawy warzywne, Z – uprawy roślin zielarskich	Klasyfikacja roślin dla potrzeb sprawozdawczości: UR – uprawy roczne, UD – uprawy dwuletnie, UW – uprawy wieloletnie, P – pozostałe
	Wariant 2.1. uprawy rolnicze (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.2. uprawy rolnicze (w okresie przestawiania)			
1	barbula szara	<i>Caryopteris incana</i>	R ^{*)}	UW
2	bobik	<i>Vicia faba</i> var. <i>minor</i> .	R	UR
3	bodziszek iberyjski	<i>Geranium ibericum</i> Fisch. et Mey	R ^{*)}	UW
4	bodziszek leśny	<i>Geranium sylvaticum</i> L.	R ^{*)}	UW
5	brukiew pastewna	<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	R	UR
6	burak cukrowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>Altissima</i> Doll	R	UR
7	burak pastewny	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>crassa</i> Alef.	R	UR
8	chaber bławatek	<i>Centaurea cyanus</i> L.	R ^{*)}	UR
9	chaber driakiewnik	<i>Centaurea scabiosa</i> L.	R ^{*)}	UW
10	chaber górski	<i>Centaurea montana</i> L.	R ^{*)}	UW
11	chaber nadreński	<i>Centaurea rhenana</i> Bor.	R ^{*)}	UD
12	chaber wielkogłówkowy	<i>Centaurea macrocephala</i> L.	R ^{*)}	UW
13	chmiel	<i>Humulus lupulus</i> L.	R	UW
14	czosnek cuchnący	<i>Allium odorum</i> L.	R ^{*)}	UW
15	dalia zmienna	<i>Dahlia hybrida</i> Hort.	R ^{*)}	UR
16	dynia oleista	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>styriaca</i> Grebensc.	R	UR
17	dynia pastewna	<i>Cucurbita pepo</i> convar. <i>Pepo</i>	R	UR
18	dziewięćsiem	<i>Helenium autumnale</i> L.	R ^{*)}	UW
19	dzięgiel leśny	<i>Angelica silvestris</i> L.	R ^{*)}	UW
20	dzwonek ogrodowy	<i>Campanula medium</i> L.	R ^{*)}	UD
21	esparceta siewna	<i>Onobrychis viciifolia</i> Scop.	R	UW
22	facelia błękitna	<i>Phacelia tanacetifolia</i> Benth.	R	UR

23	gorczyca biała	<i>Sinapis alba</i> L.	R	UR
24	gorczyca czarna	<i>Brassica nigra</i> (L.) Koch.	R	UR
25	gorczyca sarepska	<i>Brassica juncea</i> (L.) Czern.	R	UR
26	groch siewny	<i>Pisum sativum</i> L.	R	UR
27	groszek leśny	<i>Lathyrus silvester</i> L.	R ^{*)}	UW
28	gryka zwyczajna	<i>Fagopyrum esculentum</i> Moench.	R	UR
29	inne gatunki pszenic		R	UR
30	jasnota biała	<i>Lamium album</i> L.	R ^{*)}	UW
31	jęczmień jary	<i>Hordeum vulgare</i> L.	R	UR
32	jęczmień ozimy	<i>Hordeum vulgare</i> L.	R	UR
33	jęczyzka pomarańczowa	<i>Ligularia dentata</i> (A. Gray) H. Hara	R ^{*)}	UW
34	kapusta pastewna	<i>Brassica oleracea</i> convar. <i>Acephala</i> (DC.) Alef.	R	UR
35	komonica zwyczajna	<i>Lotus corniculatus</i> L.	R	UW
36	komonica błotna	<i>Lotus uliginosus</i> Schkuhr.	R	UW
37	koniczyna biała	<i>Trifolium repens</i> L.	R	UW
38	koniczyna białoróżowa	<i>Trifolium hybridum</i> L.	R	UW
39	koniczyna czerwona	<i>Trifolium pratense</i> L.	R	UW
40	koniczyna egipska (aleksandryjska)	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	R	UW
41	koniczyna egipska (aleksandryjska)	<i>Trifolium alexandrinum</i> L.	R	UR
42	koniczyna krwistoczerwona	<i>Trifolium incarnatum</i> L.	R	UR
43	koniczyna perska	<i>Trifolium resupinatum</i> L.	R	UR
44	krwawnica pospolita	<i>Lythrum salicaria</i> L.	R ^{*)}	UW
45	krwiściąg mniejszy	<i>Sanguisorba minor</i> Scop.	R ^{*)}	UW
46	kuklik zwisły	<i>Geum rivale</i> L.	R ^{*)}	UW
47	kukurydza	<i>Zea mays</i> L.	R	UR
48	len oleisty	<i>Linum usitatissimum</i> L. convar. <i>Mediterraneum</i> (Vavilov ex Ell.) Kulpa et Danert	R	UR
49	len włóknisty	<i>Linum usitatissimum</i> L. convar. <i>usitatissimum</i>	R	UR
50	łędźwian siewny	<i>Lathyrus sativus</i> L.	R	UR
51	lnianka siewna (lnicznik)	<i>Camelina sativa</i> (L.) Crantz	R	UR
52	lucerna chmielowa (nerkowata)	<i>Medicago lupulina</i> L.	R	UW
53	lucerna mieszańcowa	<i>Medicago x varia</i> Martyn	R	UW
54	lucerna sierpowata	<i>Medicago falcata</i> L.	R	UW
55	lucerna siewna	<i>Medicago sativa</i> (L.) Crantz	R	UW
56	łąka przemiana ^{**)}		R	UW
57	lubin biały	<i>Lupinus albus</i> L.	R	UR
58	lubin wąskolistny	<i>Lupinus angustifolius</i> L.	R	UR

59	łubin żółty	<i>Lupinus luteus</i> L.	R	UR
60	maczek kalifornijski (po- złotka)	<i>Eschscholtzia californica</i> Cham.	R ^{*)}	UR
61	mak lekarski	<i>Papaver somniferum</i> L.	R	UR
62	mak wschodni	<i>Papaver orientale</i> L.	R ^{*)}	UW
63	marchew pastewna	<i>Daucus carota</i> L.	R	UR
64	mieszanka jednoroczna traw		R	UR
65	mieszanka jednoroczna traw z bobowatymi drobnona- siennymi		R	UR
66	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona		R	UR
67	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona		R	UW
68	mieszanka strączkowo- -gorzycowa		R	UR
69	mieszanka strączkowa		R	UR
70	mieszanka strączkowo- -słonecznikowa		R	UR
71	mieszanka strączkowo- -zbożowa		R	UR
72	mieszanka wieloletnia traw		R	UW
73	mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobno- nasiennymi		R	UW
74	mieszanka zbożowa		R	UR
75	mięta długolistna	<i>Mentha longifolia</i> (L.) Huds.	R ^{*)}	UW
76	mięta okrągłolistna	<i>Mentha verticillata</i> L.	R ^{*)}	UW
77	mikołajek płaskolistny	<i>Eryngium planum</i> L.	R ^{*)}	UW
78	nostrzyk biały	<i>Melilotus albus</i> Medik.	R	UR
79	nostrzyk biały	<i>Melilotus albus</i> Medik.	R	UD
80	nostrzyk żółty (lekarski)	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall.	R	UD
81	nostrzyk żółty (lekarski)	<i>Melilotus officinalis</i> (L.) Pall.	R	UW
82	ostrzeń pospolity	<i>Cynoglossum officinale</i> L.	R ^{*)}	UD
83	owies	<i>Avena sativa</i> L.	R	UR
84	owies nagi	<i>Avena nuda</i> L.	R	UR
85	owies szorstki	<i>Avena strigosa</i> Schreb.	R	UR
86	pastwisko przemienne ^{**)}		R	UW
87	peluszka	<i>Pisum sativum</i> subsp. <i>arvense</i> (L.) Asch.	R	UR
88	perko	<i>Brassica rapa</i> x <i>Brassica rapa</i> subsp. <i>chinensis</i>	R	UR
89	proso	<i>Panicum miliaceum</i> L.	R	UR
90	przelot pospolity	<i>Anthylis vulneraria</i> L.	R	UW

91	pszczelnik mołdawski	<i>Dracocephalum moldavicum</i> L.	R ^{*)}	UR
92	pszenica zwyczajna jara	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	R	UR
93	pszenica zwyczajna ozima	<i>Triticum aestivum</i> L. emend. Fiori et Paol.	R	UR
94	pszenżyto jare	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	R	UR
95	pszenżyto ozime	x <i>Triticosecale</i> Wittm.	R	UR
96	rdest wężownik	<i>Polygonum bistorta</i> L.	R ^{*)}	UW
97	rezeda wonna	<i>Reseda odorata</i> L.	R ^{*)}	UR
98	rezeda żółta	<i>Reseda lutea</i> L.	R ^{*)}	UW
99	rozchodnik amurski	<i>Sedum midderdorffianum</i> Maxim.	R ^{*)}	UW
100	rozchodnik okazały	<i>Sedum spectabile</i> Boreau	R ^{*)}	UW
101	roźniak przerośnięty	<i>Silphium perfoliatum</i> L.	R ^{*)}	UW
102	rukiew siewna	<i>Eruca sativa</i> DC.	R ^{*)}	UR
103	rutewka orlikolistna	<i>Thalictrum aquilegifolium</i> L.	R ^{*)}	UW
104	rzepa pastewna	<i>Brassica rapa</i> subsp. <i>rapa</i>	R	UR
105	rzepak jary	<i>Brassica napus</i> L.	R	UR
106	rzepak ozimy	<i>Brassica napus</i> L.	R	UR
107	rzepik	<i>Brassica rapa</i> var. <i>typica</i> Posp.	R	UR
108	rzodkiew oleista	<i>Raphanus sativus</i> var. <i>oleiformis</i> Pers.	R	UR
109	seradela uprawna	<i>Ornithopus sativus</i> Brot.	R	UR
110	siekiernica górską	<i>Hedysarum hedysaroides</i> (L.) Schinz et Thell.	R ^{*)}	UW
111	słonecznik oleisty	<i>Helianthus annuus</i> L.	R	UR
112	słonecznik pastewny	<i>Helianthus annuus</i> L.	R	UR
113	soja zwyczajna	<i>Glycine max</i> (L.) Merrill	R	UR
114	sorgo	<i>Sorghum</i> spp.	R	UR
115	sparceta piaskowa	<i>Onobrychis arenaria</i> (Kit.) Ser	R ^{*)}	UW
116	stulisz miotłowy	<i>Sisymbrium polymorphum</i> (Murr.) Roth	R ^{*)}	UW
117	szałwia okrągowa	<i>Salvia verticillata</i> L.	R ^{*)}	UW
118	szarłat z wyjątkiem <i>A. retroflexus</i>	<i>Amaranthus</i> spp.	R	UR
119	szczęć leśna	<i>Dipsacus silvester</i> Huds.	R ^{*)}	UD
120	szczęć sukiennicza	<i>Dipsacus fullonum</i> L.	R ^{*)}	UD
121	ślaz maurytański	<i>Malva mauritiana</i> L.	R ^{*)}	UD
122	ślazówka ogrodowa	<i>Lavatera trimestris</i> L.	R ^{*)}	UR
123	ślazówka turyngska	<i>Lavatera thuringiaca</i> L.	R ^{*)}	UW
124	topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	R	UR
125	topinambur	<i>Helianthus tuberosus</i> L.	R	UW
126	trędownik bulwiasty	<i>Scrophularia nodosa</i> L.	R ^{*)}	UW
127	trojęć krwista	<i>Asclepias incarnata</i> L.	R ^{*)}	UD

128	wyka kosmata	<i>Vicia villosa</i> L.	R ^{*)}	UD
129	wyka siewna	<i>Vicia sativa</i> L.	R	UR
130	żyto jare	<i>Secale cereale</i> L.	R	UR
131	żyto ozime	<i>Secale cereale</i> L.	R	UR
132	żyto krzyca	<i>Secate cereale</i> var. <i>multicaule</i> Metzg. ex Alef.	R	UD
	Wariant 2.5. Uprawy warzywne (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.6. Uprawy warzywne (w okresie przestawiania)			
1	arbuz (kawon)	<i>Citrullus vulgaris</i> (Thunb.) Matsum et Nakai	W	UR
2	bób	<i>Vicia faba</i> L.	W	UR
3	brokuł włoski	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>italica</i> Plenck	W	UR
4	brukiew jadalna	<i>Brassica napus</i> var. <i>napobrassica</i> (L.) Rchb.	W	UR
5	burak ćwikłowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> , convar. <i>crassa</i> var. <i>Conditiva</i> Alef.	W	UR
6	burak liściowy	<i>Beta vulgaris</i> ssp. <i>vulgaris</i> convar. <i>vulgaris</i> var. <i>cicla</i> L.	W	UR
7	cebula kartoflanka	<i>Allium cepa</i> var. <i>aggregatum</i>	W	UR
8	cebula perłowa	<i>Allium ampeloprasum</i> L.	W	UR
9	cebula siedmiolatka	<i>Allium fistulosum</i> L.	W	UW
10	cebula wielopiętrowa	<i>Allium cepa</i> var. <i>proliferum</i>	W	UW
11	cebula zwyczajna	<i>Allium cepa</i> L.	W	UR
12	chrzan pospolity	<i>Armoracia rusticana</i>	W	UW
13	cukinia	<i>Cucurbita pepo</i> var. <i>giromontina</i>	W	UR
14	cykoria siewna	<i>Cichorium intybus</i> var. <i>sativum</i> Lam. et DC.	W	UR
15	cykoria warzywna	<i>Cichorium intybus</i> L.	W	UR
16	czosnek	<i>Allium sativum</i> L.	W	UR
17	dynia olbrzymia	<i>Cucurbita maxima</i> Duch.	W	UR
18	dynia zwyczajna	<i>Cucurbita pepo</i> L.	W	UR
19	endywia	<i>Cichorium endivia</i> L.	W	UR
20	fasola wielokwiatowa	<i>Phaseolus coccineus</i> L.	W	UR
21	fasola zwykła	<i>Phaseolus vulgaris</i> L.	W	UR
22	groch cukrowy	<i>Pisum sativum</i> var. <i>saccharatum</i>	W	UR
23	groch łuskowy	<i>Pisum sativum</i> var. <i>pachylobum</i>	W	UR
24	jarmuż	<i>Brassica oleracea</i> var. <i>acephala</i> subvar. <i>Sabellica</i> L.	W	UR

25	kabaczek	Cucurbita pepo	W	UR
26	kalafior	Brassica oleracea var. botrytis L.	W	UR
27	kalarepa	Brassica oleracea var. Gongylodes L.	W	UR
28	kapusta brukselska	Brassica oleracea var. gemmifera (DC.) Schwarz	W	UR
29	kapusta chińska	Brassica rapa var. chinensis	W	UR
30	kapusta głowiasta biała	Brassica oleracea var. capitata f. alba (L.) Duchesene	W	UR
31	kapusta głowiasta czerwona	Brassica oleracea var. capitata f. rubra (L.) Duchesene	W	UR
32	kapusta pekińska	Brassica rapa var. pekinensis	W	UR
33	kapusta włoska	Brassica oleracea var. Italica Plenck	W	UR
34	karczoch	Cynara scolymus L.	W	UR
35	kard	Cynara cardunculus L.	W	UR
36	kminek zwyczajny	Carum carvi L.	W	UD
37	koper ogrodowy	Anethum graveolens L.	W	UR
38	koper włoski	Foeniculum vulgare Mill.	W	UR
39	kukurydza cukrowa	Zea mays var. Saccharata (Sturtev.) Zhuk.	W	UR
40	marchew jadalna	Daucus carota L.	W	UR
41	melon	Cucumis melo L.	W	UR
42	oberżyna (bakłażan)	Solanum melongera L.	W	UR
43	ogórek	Cucumis sativus L.	W	UR
44	papryka	Capsicum annuum L.	W	UR
45	pasternak	Pastinaca sativa L.	W	UR
46	patison	Cucurbita pepo var. patissonina	W	UR
47	pieczarka	Agaricus	W	P
48	pietruszka korzeniowa	Petroselinum sativum ssp. tuberosum	W	UR
49	pietruszka naciowa	Petroselinum sativum ssp. crispum	W	UR
50	pomidor	Lycopersicon esculentum Mill.	W	UR
51	pomidor skórzasty	Physalis ixocarpa	W	UR
52	por	Allium porrum L.	W	UR
53	rabarbar	Rheum rhaponticum L.	W	UW
54	rodzynek brazylijski	Physalis peruviana	W	UR
55	rokambuł	Allium ophioscorodon Don	W	UR
56	roszponka	Valerianella olitoria (L.) Latter. Em. Betteke	W	UR
57	rzepa jadalna	Brassica rapa subsp. rapa	W	UR
58	rzeżucha ogrodowa	Lepidium sativum L.	W	UR

59	rzodkiew	Raphanus sativus var. niger Kerner	W	UR
60	rzodkiewka	Raphanus sativus var. sativus	W	UR
61	salsefia	Tragopogon porrifolius L.	W	UR
62	sałata głowiasta	Lactuca sativa var. capitata	W	UR
63	sałata listkowa	Lactuca sativa var. Foliosa Brehmer	W	UR
64	sałata kędzierzawa	Lactuca sativa var. crispa L.	W	UR
65	sałata łądygowa	Lactuca sativa var. angustana Hort.	W	UR
66	sałata rzymska	Lactuca sativa var. longifolia Lam. Helm	W	UR
67	seler korzeniowy	Apium graveolens var. rapa- ceum	W	UR
68	seler naciowy	Apium graveolens var. dulce	W	UR
69	siedmiolatka	Allium fistulosum L.	W	UW
70	skorzonera	Scorzonera hispanica L.	W	UR
71	soczewica jadalna	Lens culinaris Medik.	W	UR
72	szalotka	Allium ascalonicum	W	UR
73	szczaw	Rumex acetosa L.	W	UW
74	szczypiorek	Allium schoenoprasum L.	W	UW
75	szparag	Asparagus officinalis L.	W	UW
76	szpinak nowozelandzki	Tetragonia expansa Murr.	W	UR
77	szpinak zwyczajny	Spinacia oleracea L.	W	UR
78	ziemniak	Solanum tuberosum L.	W	UR
	Wariant 2.7. Uprawy zielarskie (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.8. Uprawy zielarskie (w okresie przestawiania)			
1	arcydzięgiel litwor	Archangelica officinalis L.	Z	UR
2	babka lancetowata	Plantago lanceolata L.	Z	UW
3	bazylia pospolita	Ocimum basilicum L.	Z	UR
4	bylica estragon	Artemisia dracunculus L.	Z	UW
5	bylica piołun	Artemisia absinthium L.	Z	UW
6	czarnuszka siewna	Nigella sativa L.	Z	UR
7	cząber ogrodowy	Satureja hortensis L.	Z	UR
8	czosnek niedźwiedzi	Allium ursinum L.	Z	UW
9	drapacz lekarski	Cnicus benedictus L.	Z	UR
10	dziurawiec zwyczajny	Hypericum perforatum L.	Z	UW
11	fiołek trójbarwny	Viola tricolor L.	Z	UR
12	hyzop lekarski	Hyssopus officinalis L.	Z	UW
13	jeżówka purpurowa	Echinacea purpurea	Z	UW

14	kocanki piaskowe	Helichrysum arenarium Moench.	Z	UW
15	kolendra siewna	Coriandrum sativum L.	Z	UR
16	kozieradka pospolita	Trigonella foenum graecum L.	Z	UR
17	kozłek lekarski	Valeriana officinalis L.	Z	UR
18	kozłek lekarski	Valeriana officinalis L.	Z	UD
19	krokosz barwierski	Carthamus tinctorius L.	Z	UR
20	krwawnik pospolity	Achillea millefolium L.	Z	UW
21	lawenda wąskolistna	Lavandula angustifolia Mill.	Z	UW
22	lebiodka pospolita	Origanum vulgare L.	Z	UW
23	lnianka (lnica) pospolita	Linaria vulgaris (L.) Mill.	Z	UR
24	lubczyk ogrodowy	Levisticum officinalis L.	Z	UW
25	lulek czarny	Hyoscyamus niger L.	Z	UR
26	łopian większy	Arctium lappa L.	Z	UR
27	majeranek ogrodowy	Origanum maiorana L.	Z	UR
28	malwa czarna	Althea rosea (L.) Cav.	Z	UD
29	melisa lekarska	Melissa officinalis L.	Z	UW
30	mięta kędzierzawa	Mentha crispa L.	Z	UW
31	mięta pieprzowa	Mentha piperita L.	Z	UW
32	mniszek lekarski	Taraxacum officinalis L.	Z	UW
33	mydlnica lekarska	Saponaria officinalis L.	Z	UW
34	nagietek lekarski	Calendula officinalis L.	Z	UR
35	ogórecznik lekarski	Borago officinalis L.	Z	UR
36	orlik pospolity	Aquilegia vulgaris L.	Z	UW
37	ostropest plamisty	Silybum marianum L.	Z	UR
38	pokrzywa zwyczajna	Urtica dioica L.	Z	UW
39	prawoślaz lekarski	Althea officinalis L.	Z	UW
40	różeniec górski	Rhodiola rosea L.	Z	UW
41	rumian rzymski (szlachetny)	Anthemis nobilis L.	Z	UW
42	rumianek pospolity	Chamomilla recutita (L.) Rauch.	Z	UR
43	ruta zwyczajna	Ruta graveolens L.	Z	UW
44	rutwica lekarska	Galega officinalis L.	Z	UW
45	rzewień dłoniasty	Rheum palmatum L.	Z	UW
46	serdecznik pospolity	Leonurus cardiaca L.	Z	UW
47	szałwia lekarska	Salvia officinalis L.	Z	UW
48	szanta zwyczajna	Marrubium vulgare L.	Z	UW
49	ślaz dziki	Malva sylvestris L.	Z	UW
50	turówka leśna	Hierochloë australis (Shrad)Roem et Shult.	Z	UW
51	turówka wonna	Hierochloë odorata (L.) Wahlbg.	Z	UW
52	tymianek pospolity	Thymus	Z	UW

53	tymianek właściwy	Thymus vulgaris L.	Z	UW
54	wiesiołek dwuletni	Oenothera biennis L.	Z	UD
55	złocień dalmatyński	Chrysanthemum cinerariaefolium Vis.	Z	UW
56	żeń-szeń prawdziwy	Panax ginseng C.A.Mey	Z	UW

*) Roślina miododajna sklasyfikowana, jako uprawa rolnicza.

**) Łąka przemienna i pastwisko przemienne – uprawa traw lub innych upraw zielnych na gruntach ornych objętych płodozmianem w okresie krótszym niż 5 lat.

Załącznik nr 4

**WYSOKOŚĆ ZMNIJSZEŃ PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWEJ W PRZYPADKU STWIERDZENIA
UCHYBIENIA W PRZESTRZEGANIU PRZEZ ROLNIKA WYMOGÓW W RAMACH PAKIETU 3.
EKSTENSYWNE TRWAŁE UŻYTKI ZIELONE**

Pakiet 3. Ekstensywne trwałe użytki zielone	
Wapnowanie niezgodne z planem działalności rolnośrodowiskowej	20%
Nawożenie azotem na obszarach nawożonych przez namuły rzeczne lub przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia azotem	30%
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsięw oraz włókowanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
Zastosowanie ścieków i osadów ściekowych	20%
Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych)	30%
Budowa i rozbudowa urządzeń melioracji wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyjątkiem urządzeń mających na celu utrzymanie lub poprawę wartości przyrodniczej (nie dotyczy bieżącej konserwacji)	50%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Wykonanie więcej niż 2 pokosów w roku	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni działki rolnej	50%
Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Przekroczenie limitu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	20%
Wykaszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	5%

Załącznik nr 5

**WYSOKOŚĆ ZMNIJSZEŃ PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWEJ W PRZYPADKU STWIERDZENIA
UCHYBIENIA W PRZESTRZEGANIU PRZEZ ROLNIKA WYMOGÓW W RAMACH WARIANTU
PIERWSZEGO PAKIETU 4. OCHRONA ZAGROŻONYCH GATUNKÓW PTAKÓW I SIEDLISK
PRZYRODNICZYCH POZA OBSZARAMI NATURA 2000**

Wariant 4.1 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wałowanie, podsiew, włókovanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	20%
Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem bieżącej konserwacji tych urządzeń oraz budowy lub rozbudowy urządzeń mających na celu poprawę lub utrzymanie wartości przyrodniczej	50%
Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych), po uzgodnieniu z podmiotem, o którym mowa w § 2 ust. 2	30%
Zastosowanie wapnowania, które wpłynie negatywnie na realizację celu pakietu	20%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	30%
Prowadzenie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 sierpnia	30%
Niewykoszenie całej powierzchni działki rolnej lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – mniejszej niż 30% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 50%, lecz mniejszej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 80% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie ściętej biomasy na łące w stogi lub jej nieusunięcie w odpowiednim terminie	10%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Wykaszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	5%
Nawożenie	30%

Załącznik nr 6

WYSOKOŚĆ ZMNIEJSZEŃ PŁATNOŚCI ROLNOŚRODOWISKOWEJ STOSOWANYCH W PRZYPADKU STWIERDZENIA UCHYBIENIA W PRZESTRZEGANIU PRZEZ ROLNIKA WYMOGÓW W RAMACH PAKIETU 2. ROLNICTWO EKOLOGICZNE, PAKIETU 4. OCHRONA ZAGROŻONYCH GATUNKÓW PTAKÓW I SIEDLISK PRZYRODNICZYCH POZA OBSZARAMI NATURA 2000, Z WYJĄTKIEM WARIANTU PIERWSZEGO TEGO PAKIETU, PAKIETU 5. OCHRONA ZAGROŻONYCH GATUNKÓW PTAKÓW I SIEDLISK PRZYRODNICZYCH NA OBSZARACH NATURA 2000, PAKIETU 6. ZACHOWANIE ZAGROŻONYCH ZASOBÓW GENETYCZNYCH ROŚLIN W ROLNICTWIE, PAKIETU 7. ZACHOWANIE ZAGROŻONYCH ZASOBÓW GENETYCZNYCH ZWIERZĄT W ROLNICTWIE I PAKIETU 9. STREFY BUFOROWE, MAJĄCYCH ZASTOSOWANIE DO ZOBOWIĄZAŃ ROLNOŚRODOWISKOWYCH PODJĘTYCH PRZED DNIEM 15 MARCA 2014 R.

Rodzaj uchybienia	Wysokość zmniejszenia
I. Pakiet 2. Rolnictwo ekologiczne	
Wszystkie warianty	
Nieodpowiednie przeznaczenie plonu	30% płatności rolnośro- dowiskowej w części dotyczącej danego wariantu
Wszystkie warianty z wyjątkiem wariantu 2.3. Trwałe użytki zielone (dla których zakończono okres przestawiania) i wariantu 2.4. Trwałe użytki zielone (w okresie przestawiania)	
Prowadzenie produkcji rolnej niezgodnie z najlepszą wiedzą i kulturą rolną i niezachowanie należytej dbałości o stan fitosanitarny roślin i ochronę gleby	25%
Wariant 2.9. Uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania), wariant 2.10. Uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania), wariant 2.11. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (dla których zakończono okres przestawiania) i wariant 2.12. Pozostałe uprawy sadownicze i jagodowe (w okresie przestawiania)	
Nieutrzymywanie minimalnej obsady drzew, a liczba tych drzew jest co najmniej o 5%, lecz nie więcej niż o 50% mniejsza niż wymagana	70%
Nieutrzymywanie minimalnej obsady drzew, a liczba tych drzew jest o co najmniej 50% mniejsza niż wymagana	100%
Nieutrzymywanie minimalnej obsady krzewów, a liczba tych krzewów jest co najmniej o 5%, lecz nie więcej niż o 50% mniejsza niż wymagana	70%
Nieutrzymywanie minimalnej obsady krzewów, a liczba tych krzewów jest o co najmniej 50% mniejsza niż wymagana	100%
Brak wykonywania zabiegów uprawowych lub pielęgnacyjnych na plantacji	20%
III. Pakiet 4. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych poza obszarami Natura 2000 i Pakiet 5. Ochrona zagrożonych gatunków ptaków i siedlisk przyrodniczych na obszarach Natura 2000	
Wszystkie warianty	
Zastosowanie przynajmniej jednego z następujących zabiegów: przeorywanie, wallowanie, podsiew, włókovanie w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września	20%
Zastosowanie ścieków lub osadów ściekowych	20%
Budowa lub rozbudowa urządzeń melioracyjnych wodnych szczegółowych tworzących system melioracji wodnych, z wyłączeniem bieżącej konserwacji tych urządzeń oraz budowy lub rozbudowy urządzeń mających na celu poprawę lub utrzymanie wartości przyrodniczej	50%
Zastosowanie środków ochrony roślin, z wyjątkiem selektywnego i miejscowego niszczenia uciążliwych chwastów z zastosowaniem odpowiedniego sprzętu (np. mazaczy herbicydowych), po uzgodnieniu z podmiotem, o którym mowa w § 2 ust. 2	30%

5.1. Ochrona siedlisk lęgowych ptaków	
Zastosowanie wapnowania, które wpłynie negatywnie na realizację celu pakietu	20%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	30%
Prowadzenie zabiegów agrotechnicznych i pielęgnacyjnych w terminie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 sierpnia	30%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonych powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – mniejszej niż 30% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 50%, lecz mniejszej niż 80% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonych powierzchni działki rolnej, a w przypadku występowania wodniczki – większej niż 80% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonych niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeżenie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Wykaszenie niedojadów w nieodpowiednim terminie	5%
Nawożenie	30%
Wariant 4.2. Mechowiska i wariant 5.2. Mechowiska	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Pozostawienie nieskoszonych niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Skoszenie lub pozostawienie nieskoszonych całości albo części powierzchni działki rolnej niezgodnie ze stosowanym schematem koszenia	40%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Wypasanie	30%
Nawożenie	30%
Wariant 4.3. Szuwary wielkoturzycowe i wariant 5.3. Szuwary wielkoturzycowe	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%
Pozostawienie większej niż 80% nieskoszonych powierzchni działki rolnej	30%

Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	30%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Nawożenie	30%
Wariant 4.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe i wariant 5.4. Łąki trzęślicowe i selernicowe	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni niezgodnie z planem działalności rolnośrodowiskowej	50%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Wypasanie	30%
Nawożenie	30%
Wariant 4.5. Murawy ciepłolubne i wariant 5.5. Murawy ciepłolubne	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%
Pozostawienie mniejszej niż 15% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 20%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Nawożenie	30%
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt i obciążenia pastwiska	20%
Wariant 4.6. Półnaturalne łąki wilgotne i wariant 5.6. Półnaturalne łąki wilgotne oraz wariant 4.7. Półnaturalne łąki świeże i wariant 5.7. Półnaturalne łąki świeże	
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Wykonanie więcej niż 2 pokosów	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Wykoszenie całej powierzchni	50%

Pozostawienie mniejszej niż 5% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	10%
Pozostawienie większej niż 10%, lecz mniejszej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	30%
Pozostawienie większej niż 50% nieskoszonej powierzchni działki rolnej	40%
Pozostawienie nieskoszonej niewłaściwej części działki rolnej, w szczególności innej niż zaznaczona na materiale graficznym	5%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Wypasanie w nieodpowiednim terminie	30%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Przekroczenie dopuszczalnego limitu nawożenia	30%
Wariant 4.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe i wariant 5.8. Bogate gatunkowo murawy bliźniczkowe	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	40%
Nawożenie	30%
Wariant 4.9. Słonorośla i wariant 5.9. Słonorośla	
Niewypasanie lub wypasanie w nieodpowiednim terminie	50%
Nieprzestrzeganie wymaganego poziomu obsady zwierząt lub obciążenia pastwiska	20%
Niezastosowanie wypasu kwaterowego w przypadku licznego występowania trzciny	10%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	50%
Zastosowanie niewłaściwej techniki koszenia	20%
Wykonanie więcej niż 1 pokosu	20%
Zastosowanie niewłaściwej wysokości koszenia	10%
Niezłożenie w stogi lub nieusunięcie ściętej biomasy na łące w odpowiednim terminie	10%
Nawożenie	30%
Wariant 4.10. Użytki przyrodnicze i wariant 5.10. Użytki przyrodnicze	
Brak zachowania użytków przyrodniczych w stanie niepogorszonym	50%
Nieusunięcie odpadów	10%
Niestosowanie zabiegów pielęgnacyjnych	20%
Nawożenie	30%
Odwadnianie i wydobywania torfu – w przypadku torfowisk, wydobywanie piasku i zalesienie – w przypadku muraw napiaskowych lub usunięcie kęp i odwadnianie – w przypadku szuwarów kępowych	50%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	30%
IV. Pakiet 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie	
Wariant 6.1. Produkcja towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%
Wariant 6.2. Produkcja nasienna towarowa lokalnych odmian roślin uprawnych	
Uprawa odmian roślin innych niż dopuszczone	100%
Niewłaściwa jakość materiału siewnego	40% płatności rolnośrodowiskowej w części dotyczącej wariantu

Wariant 6.3. Produkcja nasienna na zlecenie banku genów	
Rozmnażanie nasion roślin niezgodnie z umową	100%
Nieprzewodzenie dokumentacji uprawy	40%
Wariant 6.4. Sady tradycyjne	
Prowadzenie sadu niezgodnie z wymogami	100%
Niewykonanie przynajmniej jednego z podstawowych zabiegów pielęgnacyjnych	20%
Niewykoszenie lub nieusunięcie ściętej biomasy lub niewypasanie	10%
V. Pakiet 7. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie	
Przekroczenie liczby 30 maciorek na 1 tryka	20%
VII. Pakiet 9. Strefy buforowe	
Wszystkie warianty	
Utrzymanie między łąkami o szerokości mniejszej co najmniej o 10% od wymaganej szerokości	30%
Niewykoszenie lub wykoszenie w nieodpowiednim terminie	30%
Nieusunięcie biomasy w odpowiednim terminie	10%
Niepielęgnowanie żywopłotów	15%
Zastosowanie nawozów lub środków ochrony roślin	20%